

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	10.09.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231552611
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, § 120 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx, ik xxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	30.06.2024, 31.08.2024

Kahtlustatavale xxx on kriminaalasjas 24231552611 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2 (teise inimese tervise kahjustamises ja valu tekitavas kehalises väärkohtlemises, mis on toimepandud lähisuhtes) ja KarS § 120 lg 1 (tervisekahjustuse tekitamisega või olulises ulatuses vara rikkumise või hävitamisega ähvardamine, kui on olnud alust karta ähvarduse täideviimist) järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx teod kvalifitseeruvad KarS § 121 lg 2 p 2 järgi, mille eest on ette nähtud karistusena rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus, ja KarS § 120 lg 1 järgi, mille eest on ette nähtud karistusena rahaline karistus või kuni üheaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuritegudega (KarS § 4 lg 3). Arvestades tuvastatud asjaolusid, isikulisi ja kirjalikke tõendeid, tuleb prokuröri hinnangul lõpetada menetlus KarS § 120 lg 1 järgi 30.06.2024 sündmuse osas KrMS § 199 lg 1 p 1 alusel.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Järgnevalt peatub prokurör asjaoludel, mida arvestab seisukoha kujundamisel kriminaalasja lahendamisel.

Prokurör proovis korduvalt saada ühendust kriminaalasjas kannatanuga xxx, kes lõpuks ei vastanud enam prokuratuuri kõnedele ega kirjale. Sellest teeb prokurör järelduse, et kannatanu ei ole huvitatud kriminaalmenetlusest ning kogutud tõenditest selgub, et nõudeid kahtlustatava vastu kannatanul menetluse jooksul ei tekkinud.

Üldpreventiivsetel eesmärkidel ei ole ilmtingimata vajalik kahtlustatava karistamine kriminaalkorras. Käesoleva kriminaalasja materjalidest selgub, et kahtlustataval xxx ei ole kehtivaid karistusi, samuti ei ole menetluses ühtegi uut kriminaalasja. Menetluses on kolm kuriteoepisoodi, millest 30.06.2024 ähvardamise kuriteoepisoodi lõpetab prokurör KrMS 199 lg 1 p 1 alusel tõendite puudumise tõttu. Viimane kuriteoepisood leidis aset rohkem kui aasta tagasi, mistõttu ei mõjuta kriminaalasja lõpetamine negatiivselt ühiskonna usku kehtivasse õigusesse – xxx kuulati üle, kohtueelne menetlus on lõpule viidud ning kriminaalasjas teeb otsustuse prokuratuur.

Eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul xxx määratud kohustused. Kahtlustatavale etteheidetud kuritegude toimepanemise eest näeb seadusandja karistusena sh rahalise karistuse. Tuginedes eeltoodule jõuab prokurör seisukohale, et xxx määratavad rahaline kohustus ja menetluskulude tasumine on piisavad vahendid tagamaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest.

Pärast kriminaalasja materjalide edastamist vandeadvokaadile xxx suhtles prokurör korduvalt telefoni teel xxx kaitsjaga, kes esitas taotluse kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS 202 alusel ja teatas kahtlustatava valmisolekust täita kohustused. xxx oli nõus kandma vajaliku summa üle prokuratuuri deposiitkontole.

Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuuniteediprintsiibi rakendamine xxx suhtes on võimalik ja ei ole ilmtingimata vajalik tema karistamine kriminaalkorras. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, xxx suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustused, antakse võimalus teha oma tegudest järeldusi ning jätkata õiguskuulekat käitumist.

xxx kandis 09.09.2025 nõutava summa tulevikukohustuste täitmiseks Rahandusministeeriumi prokuratuuri deposiitkontole.

Juhindudes KrMS § 199 lg 1 p 1 ja § 200 abiprokurör määras:

Lõpetada kriminaalasjas nr 24231552611 menetlus xxx suhtes KarS § 120 lg 1 järgi 30.06.2024 kuriteoepisoodi osas.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231552611 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **xxx on kohustatud**
 - 2.1. tasuma riigituludesse 800 eurot (määratud summa kandis xxx 09.09.2025 prokuratuuri deposiitkontole üle);**
 - 2.2. tasuma menetluskulud summas 335 eurot (määratud summa kandis xxx 09.09.2025 prokuratuuri deposiitkontole üle).**
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendeid ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 2 CD- ja 2 DVD-plaati jätta kriminaalasja materjalide juurde.
5. ABIS-i ja RSBR-i registritesse edastatud andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud:
 - 6.1. isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr xxx) teostamise kulud summas 155 eurot;
 - 6.2. määratud kaitsja tasu kohtueelses menetluses summas 180 eurot.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia saadetakse kannatanutele xxx, kahtlustatavale xxx ja kahtlustatava kaitsjale xxx. Samuti saadetakse määruse koopia Riigiprokuratuuri finants- ja varahaldustalitusele.
9. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
10. Kannatanul on õigus:
 - tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);
 - taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
 - esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).

Irina Tsugart